

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA LIIDU AVALIKU TEENISTUSE KOHTU OTSUS
(teine koda)
11. aprill 2016

Kohtuasi F-49/15

FU
versus
Euroopa Komisjon

Avalik teenistus — Distsiplinaarmenetlus — Distsiplinaarnõukogu — Kontrollikoja ajutine töötaja, kes nimetatakse katseajal olevaks komisjoni ametnikuks — Teenistuskoha muutmine — Teenistuskoha muutmisest kontrollikoja administratsioonile teatamata jätmine — Päritoluriiki ümber asumise ja Brüsselisse sisse seadmise toetuse taotluste samaaegselt esitamine — Luksemburgist päritoluriiki kolimise kulude hüvitamise taotlus — OLAFi juurdlus — Distsiplinaarkaristus — Liigitamine madalamasse tegevusüksusesse ilma palgaastme alandamiseta — Personalieeskirjade IX lisa artikkel 25 — Ilmne hindamisviga — Võistlevuse põhimõtte järgimata jätmine — Uus asjaolu — Kohustus taasalustada distsiplinaarmenetlust — Sanktsiooni proportsionaalsus — Menetlustähtaeg

Ese: Hagi, mis on esitatud ELTL artikli 270 alusel, mida vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 106a kohaldatakse Euratomi asutamislepingu suhtes, ja millega FU palub tühistada 3. juuni 2014. aasta otsus, millega Euroopa Komisjoni ametisse nimetav asutus määras talle karistusena liigitamise madalamasse tegevusüksusesse ilma palgaastme alandamiseta alates 1. juulist 2014.

Otsus: Jätta hagi rahuldamata. Jätta FU kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.

Kokkuvõte

*1. Ametnikud — Distsiplinaarmenetlus — Distsiplinaarmenetlus — Samu asjaolusid käsitleva kriminaal- ja distsiplinaarmenetluse ühitatud läbiviimine — Administratsiooni kohustus teha ametniku kohta lõplik otsus siis, kui kriminaalkohus on teinud lõpliku otsuse, ning arvestada kriminaalkohtu poolt tuvastatud asjaoludega — Ametniku kohustus esitada administratsioonile teavet, mis võimaldab omavahel võrrelda distsiplinaarmenetlust ja kriminaalmenetlust puudutavaid asjaolusid
(Personalieeskirjad, IX lisa artikkel 25)*

*2. Ametnikud — Kulude hüvitamine — Kolimiskulud — Hüvitamise tingimused
(Personalieeskirjad, artikkel 20 ja VII lisa artikli 9 lõige 1; muude teenistujate teenistustingimused, artikkel 22)*

*3. Ametnikud — Distsiplinaarmed — Distsiplinaarmenetlus — Kohustus taasalustada distsiplinaarmenetlust — Puudumine
(Personalieeskirjad, IX lisa artikkel 28)*

*4. Ametnikud — Distsiplinaarmed — Distsiplinaarkaristus — Ametisse nimetava asutuse kaalutusõigus — Piirid — Proportsionaalsuse põhimõtte järgimine — Kohtulik kontroll — Piirid
(Personalieeskirjad, IX lisa artikkel 10)*

*5. Ametnikud — Distsiplinaarmed — Distsiplinaarmenetlus — Tähtajad — Administratsiooni kohustus tegutseda mõistliku aja jooksul — Hindamine — Järgimata jätmine — Eriasjaolud — Tõendamiskoormis
(Personalieeskirjad, IX lisa)*

1. Personalieeskirjade IX lisa artiklist 25 tuleneb, et ametisse nimetaval asutusel on keelatud teha lõplikku otsust asjaomase ametniku distsiplinaarmenetluse asjaolude suhtes, mis langevad kokku kriminaalmenetluse esemega, enne kui kriminaalkohus ei ole teinud lõplikku otsust. Seega ei anta selles artiklis ametisse nimetavale asutusele, kelle ülesanne on lõplikult lahendada sellise ametniku juhtum, kelle suhtes on algatatud distsiplinaarmenetlus, kaalutusõigust otsustada, kas peatada asjaomase ametniku suhtes otsuse tegemine või mitte, kui selle ametniku vastu on algatatud kriminaalkohtus menetlus.

Personalieeskirjade IX lisa artiklil 25 on kaks eesmärki. Esiteks on selle artikli eesmärk mitte nõrgendada asjaomase ametniku olukorda tema suhtes alustatud kriminaalmenetlustes selliste asjaolude alusel, mis on lisaks distsiplinaarmenetluse esemeks tema institutsioonis. Teiselt poolt võimaldab distsiplinaarmenetluse peatamine kuni kriminaalmenetluse lõppemiseni võtta arvesse pärast kohtuotsuse jõustumist nimetatud distsiplinaarmenetluses kriminaalkohtu tuvastatud faktilisi asjaolusid. Tegelikult kehtestab personalieeskirjade IX lisa artikkel 25 põhimõtte, et „kriminaalmenetlus peatab distsiplinaarmenetluse“, mida õigustab eriti asjaolu, et siseriiklikel kriminaalkohtutel on suurem uurimispädevus kui ametisse nimetaval asutusel. Seega, kui samad teod võivad osutuda süüteoks ja personalieeskirjades ette nähtud ametniku kohustuste rikkumiseks, on administratsioon seotud kriminaalmenetluses kriminaalkohtu tehtud faktiliste järeldustega. Kui see kohus on tuvastanud, et oletatavad faktilised asjaolud leidsid aset, võib administratsioon anda neile seejärel õigusliku kvalifikatsiooni, lähtudes mõistest „distsiplinaarsüütegu“ ja kontrollides eelkõige, kas need asjaolud kujutavad endast personalieeskirjades sätestatud kohustuste rikkumisi.

Lisaks on asjaomase ametniku ülesanne esitada ametisse nimetavale asutusele teave, mis võimaldab hinnata, kas tegude tõttu, mida talle distsiplinaarmenetluses süüks pannakse, on tema suhtes samaaegselt algatatud ka kriminaalmenetlus. Selle kohustuse täitmiseks peab asjaomane ametnik põhimõtteliselt tõendama, et samal ajal, kui tema suhtes viidi läbi distsiplinaarmenetlust, alustati tema suhtes ka kriminaalmenetlust. Ainult siis, kui niisugune kriminaalmenetlust on algatatud, võib faktilisi asjaolusid, mille tõttu seda alustati, samastada ja võrrelda faktiliste asjaoludega, mille tõttu algatati distsiplinaarmenetlus, et teha kindlaks nende võimalik identsus.

(vt punktid 66–70)

Viited:

Esimese Astme Kohus: kohtuotsused, 19.3.1998, Tzoanos vs. komisjon, T-74/96, EU:T:1998:58, punktid 32–34; 21.11.2000, A vs. komisjon, T-23/00, EU:T:2000:273, punkt 37; 30.5.2002, Onidi vs. komisjon, T-197/00, EU:T:2002:135, punkt 81; 13.3.2003, Pessoa e Costa vs. komisjon, T-166/02, EU:T:2003:73, punkt 45; 10.6.2004, François vs. komisjon, T-307/01, EU:T:2004:180, punkt 75, ja 8.7.2008, Franchet ja Byk vs. komisjon, T-48/05, EU:T:2008:257, punktid 341 ja 342.

2. Personalieeskirjade artikli 20 ja personalieeskirjade VII lisa artikli 9 lõikest 1, mida kohaldatakse muude teenistujate teenistustingimuste artikli 22 alusel ajutistele teenistujatele, koostoimes nähtub, et kui teenistuja on sunnitud muutma oma elukohta selleks, et elada teenistuskohas või sellele piisavalt lähedal, et korralikult täita oma kohustusi, hüvitatakse talle kolimiskulud, kui ta ei ole saanud samade kulude eest hüvitust mujalt. See elukoha muutmine võib seega toimuda ajutiste teenistuja või ametniku teenistusse asumisel päritolukohast teenistuskohaks või ka teenistuse ajal teenistuskoha muutumise tõttu, kusjuures see muutmine võib just olla põhjustatud sellest, et konkreetse institutsiooni ajutine teenistuja nimetatakse teise institutsiooni katseajal olevaks ametnikuks ning tal tekib kaasnev kohustus muuta oma elukohaks uus teenistuskohaks.

(vt punkt 90)

3. Personalieeskirjade IX lisa ja täpsemalt selle artikli 28 alusel ei ole ametisse nimetaval asutusel mingit kohustust taasalustada distsiplinaarmenetlust, pöördudes uuesti distsiplinaarnõukogu poole, kuna see säte jätab sellele asutusele valida, kas distsiplinaarmenetlus omal algatusel või asjaomase ametniku taotlusel taasalustada.

(vt punkt 109)

4. Personalieeskirjade IX lisa artikli 10 kohaselt peab määratud distsiplinaarkaristuse raskusaste vastama rikkumise raskusastmele. Sama artikkel toob esile kriteeriumid, mida ametisse nimetav asutus peab karistuse valikul arvestama.

Seoses distsiplinaarnõukogu poolt ametniku puhul tuvastatud rikkumiste raskusega ja neid rikkumisi arvestades kõige sobivamana tundunud karistuse valikuga tuleb märkida, et põhimõtteliselt on need hõlmatud ametisse nimetava asutuse ulatusliku kaalutusõigusega, välja arvatud juhul, kui määratud karistus on tuvastatud faktiliste asjaoludega võrreldes ebaproportsionaalne. Seega on asutusel pädevus ametniku vastutust hinnata ja seda erinevalt distsiplinaarnõukogu hinnangust, ning ka seejärel valida distsiplinaarkaristus, mida ta peab sobivaks tuvastatud distsiplinaarrikkumiste eest karistamiseks.

Selleks et hinnata distsiplinaarkaristuse proportsionaalsust võrreldes etteheidetavate tegude tõsidusega, peab Avaliku Teenistuse Kohus võtma arvesse asjaolu, et karistus määratakse kindlaks üldise hinnangu põhjal, mille ametisse nimetav asutus annab iga üksikjuhtumi kõikidele konkreetsetele faktilistele ja muudele asjaoludele, kusjuures personalieeskirjades ei ole nähtud ette kindlat suhet selles toodud karistuste ja ametnike toime pandavate erinevat liiki rikkumiste vahel ega ole täpsustatud, missugust osa peab karistuse valikul etendama raskendavate või kergendavate asjaolude esinemine. Esimese astme kohtu hindamine piirdub seega küsimusega, kas raskendavate ja kergendavate asjaolude kaalumise ametisse nimetava asutuse poolt toimus proportsionaalselt, kusjuures tuleb täpsustada, et selle hindamise puhul ei saa kohus asuda ametisse nimetava asutuse asemele osas, mis puudutab ametisse nimetava asutuse sellekohaseid väärtusotsustusi.

(vt punktid 120–122)

Viide:

Avaliku Teenistuse Kohus: kohtuotsus, 19.11.2014, EH vs. komisjon, F-42/14, EU:F:2014:250, punktid 91 ja 93.

5. Personalieeskirjade IX lisa 5. jagu määrab kindlaks tähtajad distsiplinaarmenetluse läbiviimiseks distsiplinaarnõukogus. Selle lisa artikkel 18 sätestab, et distsiplinaarnõukogu edastab ametisse nimetavale asutusele ja asjaomasele ametnikule põhjendatud arvamuse kahe kuu jooksul pärast ametisse nimetava asutuse aruande saamist, tingimusel et kõnealune tähtaeg vastab juhtumi keerukuse astmele. Sama lisa artikli 22 lõige 1 näeb ette, et ametisse nimetav asutus teeb otsuse pärast ametniku ärakuulamist kahe kuu jooksul alates distsiplinaarnõukogu arvamuse saamisest.

Kuigi on tõsi, et nimetatud tähtjad ei ole kohustuslikud, on need siiski hea haldustava reeglid, mille eesmärk on nii administratsiooni kui ka ametniku huvides ära hoida distsiplinaarmenetlust lõpetava otsuse vastuvõtmine põhjendamatult hilja. Seega on distsiplinaarmenetlust läbiviivad asutused kohustatud distsiplinaarmenetlust läbi viima hoolsalt ja tegutsema selliselt, et iga distsiplinaarmenetlusega seonduv toiming sooritatakse mõistliku aja jooksul pärast sellele eelnenud toimingut. Nimetatud tähtaja eiramine, mida saab hinnata vaid konkreetse juhtumi asjaolude pinnal, võib kaasa tuua akti tühistamise.

Menetluse kestuse mõistlikkust hinnatakse iga konkreetse kohtuasja asjaolude alusel ning eelkõige lähtudes vaidluse olulisusest huvitatud isiku jaoks, kohtuasja keerukusest ning hageja ja pädevate asutuste käitumisest. Üksi eritegur ei ole määrav. Iga tegurit tuleb hinnata eraldi ning seejärel hinnata nende mõju koos. Ametisse nimetavale asutusele omistatavad teatavad hilinebised ei näi olevat eraldivõetuna ebamõistlikud, kuid need võivad seda olla koosvõetuna. Hoolsuse nõue menetluses ei lähe aga kaugemale sellest, mis on kooskõlas hea halduse põhimõttega.

Kui ametisse nimetava asutuse otsuste tõttu ületab menetlus selle, mida tavapäraselt peetakse mõistlikuks kestuseks, peab see asutus tõendama, et on olemas erandlikud asjaolud, mis põhjendavad mõistliku kestuse ületamist.

(vt punktid 135–139)

Viide:

Avaliku Teenistuse Kohus: kohtuotsus, 8.3.2012, Kerstens vs. komisjon, F-12/10, EU:F:2012:29, punktid 124 ja 128–130 ja seal viidatud kohtupraktika.